

Πρόταση για νέο εκλογικό σύστημα

Επιτρέπει κάθετες η/και οριζόντιες επιλογές
μέσα από την αρχή της κλασματικής ψήφου

Γιάννης Λαούρης
Ανδρέας Σώσιλος

Ιούνιος 2014

Πρόταση για νέο εκλογικό σύστημα

Επιτρέπει κάθετες η/και οριζόντιες επιλογές
μέσα από την αρχή της κλασματικής ψήφου

Γιάννης Λαούρης
Ανδρέας Σώσειλος

Πρόταση για νέο εκλογικό σύστημα
Επιτρέπει κάθετες η/και οριζόντιες επιλογές
μέσα από την αρχή της κλασματικής ψήφου

Copyright © 2014 Γιάννης Λαούρης και Ανδρέας Σώσειλος
Κύπρος 2014
All rights reserved
ISBN: 978-9963-677-89-4

Cover design: Acpasia Xidea

Περιεχόμενα

Σημείωμα Συγγραφέων	1
Εισαγωγή	3
Λακωνική Τεκμηρίωση της Ανάγκης	9
Σύντομη Περιγραφή του Κυπριακού Εκλογικού Συστήματος	10
Βασικές Αρχές ενός Εκλογικού Συστήματος	12
Τι πρέπει να ικανοποιεί ένα νέο εκλογικό σύστημα	14
Το Προτεινόμενο Σύστημα	15
Παραλλαγές στην Εφαρμογή της Οριζόντιας	17
<i>Τύπου Μηδέν</i>	17
<i>Τύπου Ένα</i>	17
<i>Τύπου Δύο</i>	17
<i>Τύπου Τρία</i>	17
<i>Τύπου Τέσσερα</i>	18
<i>Τύπου Πέντε</i>	19
<i>Τύπου Έξι</i>	20
Καταγραφή όλων των πιθανών σεναρίων στη βάση της Διαβάθμισης ΤΕΣΣΕΡΑ	21
Παραδοχές – Επεξηγήσεις	22
Παράδειγμα – Βουλευτικές, Πάφος	23
<i>Σενάριο 1: Υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα. Δεν με ενδιαφέρει ποιά άτομα θα εκλεγούν</i>	24
<i>Σενάριο 2: Υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα και με ενδιαφέρει ποιά άτομα θα εκλεγούν</i>	25
<i>Σενάριο 3: Υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα. Με ενδιαφέρει να υποστηρίξω μερικά άτομα</i>	26
<i>Σενάριο 4: Υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα και με ενδιαφέρει να υποστηρίξω μόνο ένα άτομο</i>	27
<i>Σενάριο 5: Υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα. Με ενδιαφέρει να προκρίνω και ένα μόνο άτομο από άλλο κόμμα, αλλά δεν επιθυμώ το κόμμα αυτό να επωφεληθεί όπως το δικό μου κόμμα</i>	28
<i>Σενάριο 6: Υποστηρίζω πλήρη οριζόντια. Δεν υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα. Με ενδιαφέρει να προκρίνω τους καλύτερους ανεξάρτητα από κάθε κόμμα</i>	30
<i>Σενάριο 7: Υποστηρίζω πλήρη οριζόντια. Δεν υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα. Με ενδιαφέρει να προκρίνω τους καλύτερους ανεξάρτητα από κόμμα στο οποίο ανήκουν</i>	32
<i>Σενάριο 8: Υποστηρίζω πλήρη οριζόντια. Δεν υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα. Με ενδιαφέρει να προκρίνω ένα ή περισσότερους ανεξάρτητους υποψήφιους.</i>	33
<i>Σενάριο 9: Δεν υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα αλλά με ενδιαφέρει να μειώσω τη δύναμη κάποιου συγκεκριμένου κόμματος</i>	36
Για τους συγγραφείς	37
<i>Γιάννης Λαούρης</i>	37
<i>Ανδρέας Σώσιλος</i>	37

Σημείωμα Συγγραφέων

Οι προτάσεις που παρουσιάζονται στο σύντομο αυτό σύγγραμμα είναι αποτέλεσμα μελέτης και συζήτησης με πολλά άτομα τόσο ειδικούς όσο και απλούς πολίτες. Κατά την ταπεινή άποψη των συγγραφέων, αντικατοπτρίζουν αυτά που χιλιάδες συμπολίτες μας συζητούν καθημερινά και απαιτούν ως αλλαγές στο εκλογικό σύστημα της Κύπρου αλλά δεν γνωρίζουν με ποιο τρόπο θα μπορούσαν να τις διατυπώσουν και να τις προωθήσουν. Η καταγραφή που επιδιώκεται εδώ φιλοδοξεί να διαφωτίσει και να υποβοηθήσει στην υιοθέτηση ενός σταθμισμένου συστήματος μικτής, κάθετης-οριζόντιας ψηφοφορίας το οποίο πιθανώς κατατάσσεται στα συστήματα μικτής αναλογικής¹.

Ο στόχος της πρότασης είναι η επαναφορά στην κάλπη της πλειοψηφίας η οποία τώρα απέχει, χωρίς όμως να επηρεάζει ή καταπατεί με οποιοδήποτε τρόπο τα δικαιώματα αυτών που ανήκουν σε κομματικές παρατάξεις.

Θα θέλαμε να αναφέρουμε και να εκφράσουμε σεβασμό ιδιαίτερα προς το Γιάννο Κάννα, Πρόεδρο του Κινήματος Ανεξαρτήτων Πολιτών Ζυγός² και μέλη της Πρωτοβουλίας Πολιτών για Πρόοδο και Περηφάνια Ελευθερία³, καθώς επίσης της Πλατφόρμας Διαφάνεια Τώρα⁴, τον πρώτο γιατί εδώ και πολλά χρόνια αγωνίζεται για την υιοθέτηση μιας μορφής οριζόντιας ψηφοφορίας στην Κύπρο και τους άλλους γιατί έχουν συμβάλει σημαντικά στην αποδοχή της σημασίας του θέματος ως μείζονος σημασίας και προώθησης του κατά προτεραιότητα στις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις που προωθούν οι πολίτες της Κύπρου.

¹ http://el.wikipedia.org/wiki/Εκλογικό_σύστημα

² <http://www.zygos.org>

³ <https://www.facebook.com/protovoulia.eleftheria>

⁴ www.diafaniatora.com

Εισαγωγή

Εδώ και αρκετά χρόνια οι θεσμοί της δημοκρατίας στην Κύπρο χαροπαλεύουν⁵. Στις πιο πρόσφατες Ευρωεκλογές (Μάιος, 2014), το 56% των Κύπριων πολιτών⁶ αρνήθηκε να συμμετέχει στο «παιχνίδι» των εκλογών, καταστρώντας, κατά την άποψη πολλών, το αποτέλεσμα άκυρο. Πιθανόν πολλοί από αυτούς που δεν συμμετέχουν να είναι πραγματικά αδιάφοροι. Αυτό θα το γνωρίζουμε μόνο όταν η λευκή ψήφος καταμετρείται ως έγκυρη και εφόσον οι έδρες που αντιστοιχούν στις λευκές (απορριπτικές) ψήφους παραμένουν αδιάθετες. Δεν μπορούμε όμως να αγνοήσουμε το γεγονός ότι χιλιάδες πολίτες εκφράζονται πλέον με απογοήτευση, απarέσκεια, αλλά και αγανάκτηση κατά των πολιτικών προσωπικά αλλά και κατά του πολιτικού συστήματος το οποίο κατά κοινή πλέον παραδοχή θεωρείται ως επικίνδυνα προσωποπαγές και διεφθαρμένο.

Οι περισσότεροι πολιτικοί έχουν αναγνωρίσει το πρόβλημα και δηλώνουν έτοιμοι να προβούν σε ριζικές μεταρρυθμίσεις. Παρόλα αυτά δεν έχουμε μπροστά μας καινοτόμες προτάσεις οι οποίες να συμβαδίζουν με το πνεύμα της εποχής, να επιλύουν ριζικά το πρόβλημα και να αξιοποιούν την τεχνολογία όπως όλοι οι άλλοι τομείς της ζωής. Δεν είδαμε έστω και έναν πολιτικό να παραιτείται από τη θέση του για λόγους ευθιξίας και δεν έχουμε ακούσει δημόσια απολογία με ταυτόχρονη ανάληψη *ουσιαστικών* ευθυνών από κανένα.

Θα πρέπει κατ' αρχή να γίνει μια εκ των πραγμάτων παραδοχή. Η πλειοψηφία των πολιτών δεν ασπάζεται πλέον αποκλειστικά συγκεκριμένο δόγμα/κόμμα. Αυτό δεν πρέπει να μας εκπλήσσει εφόσον ζούμε στην εποχή που όχι μόνο επιτρέπονται, αλλά ενθαρρύνονται, νομιμοποιούνται και προστατεύονται οι πολλαπλές ταυτότητες. Με τον ίδιο τρόπο που εμείς αισθανόμαστε και θέλουμε να θεωρούμαστε Έλληνες Κύπριοι, ή Τούρκοι Κύπριοι, Κύπριοι και Ευρωπαίοι, έτσι και στην αρένα της πολιτικής δικαιούμαστε για παράδειγμα να υποστηρίζουμε λαϊκή πολιτική σε κάποια θέματα και ταυτόχρονα φιλελεύθερη πολιτική στην οικονομία ή όποιουσδήποτε άλλους

⁵ <https://www.facebook.com/groups/137782862976691/>

⁶ <http://live.elections.moi.gov.cy>

συνδιασμούς. Επομένως το εκλογικό σύστημα θα πρέπει να προσαρμοστεί ανάλογα αν θέλουμε να παραμείνει σύγχρονο, δημοκρατικό και χωρίς αποκλεισμούς.

Επίσης, θα πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι το εκλογικό σύστημα καθορίζει τον τρόπο εξέλιξης του πολιτικού συστήματος. Στην περίπτωση της Κύπρου, το εκλογικό σύστημα έχει σχεδιαστεί στη βάση κοινοβουλευτικών αρχών, όπως και τα πλείστα συστήματα στον κόσμο. Δυστυχώς, η έλλειψη μακρόχρονης δημοκρατικής κουλτούρας σε συνδιασμό με το μικρό μέγεθος της χώρας, οδήγησε σε ένα τέτοιο βαθμό κομματοκρατίας που εκτροχίασε τη δημοκρατία και οδήγησε στην απαξίωση του συστήματος.

Στόχος είναι το σύστημα της απλής αναλογικής να διευρυνθεί και ενισχυθεί για να ικανοποιήσει την πλειοψηφία των πολιτών. Το εκλογικό σύστημα θα πρέπει να εκσυγχρονιστεί κατά τρόπον που ο κάθε ο πολίτης να μπορεί να επιλέγει ότιδήποτε, και όλα όσα υποστηρίζει.

Ο εκσυγχρονισμός και η εισαγωγή μιας μορφής οριζόντιων επιλογών στις εκλογικές διαδικασίες θα λύσει το πιο πάνω πρόβλημα και θα συμβάλλει επίσης σε μεγάλο βαθμό στην ικανοποίηση του λαϊκού αισθήματος θυμού, θα δημιουργήσει συνθήκες για προώθηση πιο ικανών υποψηφίων, θα προσφέρει κίνητρα σε αυτούς που απέχουν να κατέλθουν και πάλιν στις κάλπες και θα συμβάλει σε περισσότερη και ουσιαστικότερη συζήτηση στα πολιτικά δρώμενα. Επίσης, θα δημιουργήσει μια ρωγμή στα διεφθαρμένα κατεστημένα η οποία πιθανόν να επιφέρει αλυσιδωτές νέες θετικές μεταρρυθμίσεις και αλλαγές.

Το επιχείρημα ότι το σύστημα των οριζόντιων επιλογών δεν έχει εφαρμοστεί αλλού, ή ότι δεν μπορεί να δοκιμαστεί στην Κύπρο, δεν ευσταθεί. Κατ' αρχήν, η μερική, ή η μικτή οριζόντια δεν είναι κάτι καινούργιο. Αντιθέτως, ειδική μελέτη της Πλατφόρμας Διαφάνεια Τώρα⁷ έχει αποδείξει ότι στοιχεία οριζόντιας ψηφοφορίας έχουν εισαχθεί σε πολλά εκλογικά συστήματα στη Γερμανία, Ιταλία, Νέα Ζηλανδία, Βενεζουέλα, Αλβανία, Πολωνία⁸, στο κατεχόμενο μέρος της Κύπρου και πολλές άλλες χώρες. Επίσης, το επιχείρημα ότι αν δεν έχει εφαρμοστεί κάπου αλλού, δεν μπορούμε να την υιοθετήσουμε πρώτοι εμείς, εκτός από λανθασμένο είναι και αξιολύπητο. Λανθασμένο γιατί σ' όλες τις άλλες χώρες, τα συστήματα που έχουν εφαρμοστεί είναι διαφορετικά

⁷ <http://www.diafaniatora.com/οριζόντια-ψηφοφορία/>

⁸ [http://en.wikipedia.org/wiki/European_Parliament_election,_2014_\(Poland\)#Contesting_committees](http://en.wikipedia.org/wiki/European_Parliament_election,_2014_(Poland)#Contesting_committees)

και εξυπηρετούν τις ανάγκες της συγκεκριμένης χώρας. Συνεπώς, αυτές οι χώρες έχουν σχεδιάσει συστήματα που δεν υπήρχαν αλλού για να ικανοποιήσουν δικές τους προτεραιότητες. Η Κύπρος αντιμετωπίζει πολλαπλά προβλήματα και κρίσεις και χρειάζεται άμεσα καινοτομικούς σχεδιασμούς και θαρραλέες αποφάσεις για εκσυγχρονισμό του πολιτικού συστήματος. Το επιχείρημα ότι θα πρέπει να αντιγράψουμε ένα ξένο «επιτυχημένο» μοντέλο είναι επίσης αξιολύπητο, γιατί υποτιμά τους Κύπριους. Αρκετοί Κύπριοι έχουν ήδη αρθρογραφήσει για την οριζόντια^{9, 10}, και οι Τουρκο-Κύπριοι έχουν υιοθετήσει ήδη κάποιες μορφές οριζόντιας. Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι η Κύπρος μπορεί, αλλά και λόγω των ιδιαιτεροτήτων της οφείλει να καινοτομήσει και να συμβάλει στην ανάπτυξη νέων μοντέλων δημοκρατίας. Οι Κύπριοι όχι μόνο δεν υστερούν, αλλά ίσως και να απολαμβάνουν σημαντικά πλεονεκτήματα σε σχέση με τους αρχαίους Αθηναίους που τολμούσαν να αγγίζουν καυτά θέματα. Η γενιά μας έχει καθήκον να αξιοποιήσει τις δυνατότητες και να συμβάλει στις επίλυση των κρίσεων που δημιουργήσε.

Οι νέοι άνθρωποι στην Κύπρο πλειοψηφούν όσον αφορά αυτούς που αρνούνται να προσέλθουν στις κάλπες και στους καταλόγους ανέργων. Στην πραγματικότητα όμως είναι η δικές τους ζωές που επηρεάζονται περισσότερο από τη σημερινή κατάσταση και συνεπώς οι απόψεις τους θα έπρεπε να βρίσκονται στην κορυφή των προτεραιοτήτων για μεταρρυθμίσεις. Μια σειρά από τέσσερα επιστημονικά συνεργαστήρια Δημοκρατικού Δομημένου Διαλόγου (Structured Democratic Dialogue Co-Laboratories¹¹) για την επαναδόμηση της δημοκρατίας¹² έχουν εντοπίσει μεταξύ άλλων τα πιο κάτω ως τις ριζικές αιτίες των προβλημάτων.

- Διαπλοκή, συγκάλυψη και ατιμωρησία
- Κομματοκρατία
- Έλλειψη μηχανισμών απόδοσης ευθυνών (Lack of accountability)
- Το ασυμβίβαστο μεταξύ επαγγελματικής και βουλευτικής ιδιότητας
- Το «Μέσον»
- Αναξιοκρατία
- Καταχρασμός εξουσίας των πολιτικών ατόμων προς ίδιον συμφέρον αντί για το καλό της χώρας
- Διαφθορά του πολιτικού συστήματος
- Στασιμότητα στο Κυπριακό πρόβλημα
- Κορεσμός ενός παλαιολιθικού συστήματος

⁹ <http://cyprusnews.eu/giannis-laouris/985399-2013-02-27-23-06-56.html>

¹⁰ <http://cyprusnews.eu/savia-orphanidou/1850147-2014-02-09-00-18-47.html>

¹¹ <http://dialogicdesignscience.wikispaces.com/HOME>

¹² http://www.futureworlds.eu/wiki/Reinventing_democracy

- Μη εξέλιξη του πολιτικού συστήματος
- Ανακύκλωση των παιδιών των κομματικών στελεχών

Είναι γεγονός ότι οι περισσότεροι απλοί πολίτες καταλήγουν στα ίδια ακριβώς συμπεράσματα. Η ουσιαστική διαφορά είναι ότι τα πιο πάνω, καθώς και ιδέες για αντιμετώπιση των προβλημάτων, έχουν προκύψει μέσα από συμμετοχικές δημοκρατικές διαδικασίες στις οποίες συμμετείχαν πέραν των 100 νέων και οι οποίοι έχουν επενδύσει συνολικά 3,500 ανθρωπο-ώρες σε ουσιαστικές εις βάθος συζητήσεις. Η Μεθοδολογία του Δομημένου Δημοκρατικού Διαλόγου απαιτεί όπως οι συμμετέχοντες καταθέσουν κατ' αρχήν όλες τις ιδέες και ακολούθως τις επεξηγήσουν με στόχο την πλήρη και από κοινού κατανόηση, τις κατηγοριοποιήσουν και επιλέξουν τις πλέον σημαντικές. Στη συνέχεια, καλούνται να διερευνήσουν κατά πόσο μια ιδέα επηρεάζει την άλλη. Μέσα από αυτή τη διαδικασία παράγεται ένα δέντρο επιρροών. Στη ρίζα, βρίσκονται οι ιδέες με τη μεγαλύτερη επιρροή, δηλαδή αυτές που η συλλογική νοημοσύνη και συλλογική σοφία των συμμετεχόντων έχει αναδείξει ως τα ριζικά προβλήματα (root causes) ή (εφόσον ο διάλογος αφορά διερεύνηση λύσεων) ως τις παρεμβάσεις με τη μεγαλύτερη επιρροή. Τα πιο πάνω προβλήματα είναι αυτές που μέσα από το διάλογο κατέληξαν στις ρίζες. Θεωρούνται ως η συνισταμένη των απόψεων 100 νέων που έχουν επενδύσει 3,500 ανθρωπο-ώρες και θα πρέπει συνεπώς να ληφθούν υπόψην πολύ σοβαρά.

Στα συν-εργαστήρια αυτά συμμετείχαν νέοι από Κύπρο, Ελλάδα και Ευρώπη οι οποίοι είναι ενεργά μέλη οργανώσεων νέων και έχουν αναπτύξει απόψεις. Τα έργα έχουν χρηματοδοτηθεί από Ευρωπαϊκά κονδύλια όπως το Youth in Action¹³, κατ' ευθείαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσα από το Digital Futures Task Force¹⁴ ή από ίδια κονδύλια του οργανισμού Future Worlds Center¹⁵.

Αναγνώστες οι οποίοι επιθυμούν να μελετήσουν σε μεγαλύτερη λεπτομέρεια τη διαδικασία και τα ευρήματα, μπορούν να κατεβάσουν τις σχετικές εκθέσεις από τη Future Worlds pedia, και να διαβάσουν το κεφάλαιο με τίτλο «Co-laboratories of Democracy: Best Choices for Designing Sustainable Futures» το οποίο έχει δημοσιευτεί¹⁶.

¹³ http://eacea.ec.europa.eu/youth/index_en.php

¹⁴ <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/digital-futures>

¹⁵ <http://www.futureworldscenter.org>

¹⁶ http://link.springer.com/chapter/10.1007%2F978-4-431-54478-4_7

- Using democratic dialogue to reinvent democracy
[http://www.futureworlds.eu/wiki/Reinventing_democracy_\(YiA_1.3\)](http://www.futureworlds.eu/wiki/Reinventing_democracy_(YiA_1.3))
- Youth envisage and design their ideal future
[www.futureworlds.eu/wiki/Youth_envisage_and_design_their_ideal_future_\(YiA_5.1\)](http://www.futureworlds.eu/wiki/Youth_envisage_and_design_their_ideal_future_(YiA_5.1))
- Reinventing Democracy in the Digital Era
http://www.futureworlds.eu/wiki/Reinventing_Democracy_in_the_Digital_Era
- Engaging citizens to reinvent democracy
http://www.futureworlds.eu/wiki/Engaging_citizens_to_reinvent_democracy

Λακωνική Τεκμηρίωση της Ανάγκης

1. Οι πολίτες εκφράζονται πλέον μαζικά με απογοήτευση, απαρέσκεια και αγανάκτηση κατά των πολιτικών προσωπικά και κατά του πολιτικού συστήματος το οποίο κατά κοινή παραδοχή θεωρείται ως υπερβολικά διεφθαρμένο.
2. Στις τελευταίες εκλογές, περισσότεροι από τους μισούς εγγεγραμμένους ψηφοφόρους αρνήθηκαν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα. Όποιαδήποτε άλλη διαδικασία στην οποία πέραν από τους μισούς δεν θα συμμετείχαν, δεν θα θεωρείτο δημοκρατική και θα ακυρωνόταν.
3. Το ποσοστό της αποχής αυξάνεται επικίνδυνα ειδικότερα τις τελευταίες δύο δεκαετίες. Αν δεν αλλάξει κάτι ουσιαστικό είναι πιθανόν το σύστημα να αποσταθεροποιηθεί ακόμα περισσότερο.
4. Διάφορες μορφές οριζόντιας ψηφοφορίας εισάγονται σε διάφορες χώρες γεγονός που αντικατοπτρίζει τις σύγχρονες τάσεις για αποφυγή αποκλεισμών.
5. Οι πολιτικοί κατηγορούν τους πολίτες για αδιαφορία προς τα κοινά, ενώ οι πολίτες ενοχοποιούν τους πολιτικούς για διαπλοκή, συγκάλυψη, κομματοκρατία, αναξιοκρατία και διαφθορά και διαμαρτύρονται ότι η ψήφος τους δεν μπορεί να αλλάξει τίποτε.
6. Επιστημονικές έρευνες δακτυλο-δείχνουν την αναξιοκρατία, κομματοκρατία και διαφθορά, αλλά και τη μη εξέλιξη του πολιτικού συστήματος ως ριζικές αιτίες των προβλημάτων. Ειδικότερα, εντοπίζεται η αδυναμία της εκλογικής διαδικασίας να αναδείξει τιμιότερους και αξιότερους υποψήφιους.
7. Όλες οι δημοσκοπήσεις έχουν αναδείξει ότι οι ψηφοφόροι απαιτούν (μέχρι και με 85% κάποιος τουλάχιστον μορφή οριζόντιας ψηφοφορίας¹⁷).
8. Το εκλογικό σύστημα μιας χώρας καθορίζει και διαμορφώνει το πολιτικό σύστημα. Για παράδειγμα, η υπερβολική κομματοκρατία στην Κύπρο είναι σε μεγάλο βαθμό αποτέλεσμα του εκλογικού συστήματος το οποίο ευνοεί υπερβολικά τα κόμματα.
9. Το δικαίωμα ψήφου είναι ιερό και σημαντικό για τη δημοκρατία, αλλά με την παρούσα εκλογική διαδικασία έχει καταλήξει να έχει απειρο-ελάχιστη δυνατότητα να συμβάλει σε ουσιαστικές αλλαγές.

¹⁷ <http://www.diafaniatora.com/οριζόντια-ψηφοφορία/>

Σύντομη Περιγραφή του Κυπριακού Εκλογικού Συστήματος

Το Κυπριακό σύνταγμα δεν ορίζει συγκεκριμένο εκλογικό σύστημα ούτε καθορίζει τις εκλογικές περιφέρειες. Οι σχετικές ρυθμίσεις γίνονται με νόμο που ψηφίζει η Βουλή. Μέχρι το 1979 ίσχυε το πλειοψηφικό σύστημα, το οποίο αντικαταστάθηκε αρχικά από το σύστημα της ενισχυμένης αναλογικής (Νόμος 72 του 1979) και αργότερα από ένα σύστημα που προσομοιάζει στην απλή αναλογική (Νόμος 11(I) του 1996), αφού το πλειοψηφικό δεν εξασφάλιζε την αντιπροσώπευση της μειοψηφίας και οδηγούσε σε άδικη και άνιση κατανομή των εδρών, μη συναρτώμενη με την πραγματική δύναμη των κομμάτων. Υπάρχει ο περιορισμός ότι ένα κόμμα για να μπει στη βουλή πρέπει να εξασφαλίσει το 1.79% των εγκύρων ψήφων. Κατά περιόδους έχει γίνει προσπάθεια να αυξηθεί αυτό το ποσοστό αλλά απέτυχε.

Σύμφωνα με τον εκλογικό νόμο¹⁸, για σκοπούς διεξαγωγής των βουλευτικών εκλογών η κυπριακή επικράτεια διαιρείται σε έξι εκλογικές περιφέρειες, η έκταση και τα όρια των οποίων αντιστοιχούν στην έκταση και στα όρια των έξι διοικητικών επαρχιών του κράτους. Σύμφωνα με το σύστημα αυτό, κόμμα που εξασφαλίζει 1/56 των εγκύρων ψήφων εκλέγει ένα βουλευτή. Σήμερα, από τις πενήντα έξι ελληνοκυπριακές έδρες, 21 έδρες κατανέμονται στη Λευκωσία, 12 στη Λεμεσό, 11 στην Αμμόχωστο, 5 στη Λάρνακα, 4 στην Πάφο και 3 στην Κερύνεια ^{19,20,21}. Η κατανομή των εδρών πραγματοποιείται σε δυο στάδια ή ακόμα και σε τρίτο αν χρειαστεί. Το πρώτο στάδιο γίνεται σε Επαρχιακό επίπεδο. Ο αριθμός των εγκύρων ψήφων δίνει το εκλογικό μέτρο: Διαίρεση των εγκύρων ψήφων της εκλογικής περιφέρειας με τον αριθμό των εδρών που αντιστοιχούν σ' αυτήν. Το πηλίκο (αγνοώντας το υπόλοιπο) είναι το εκλογικό μέτρο της εκλογικής περιφέρειας. Στο κάθε κόμμα κατανέμονται τόσες έδρες όσες χωρεί το εκλογικό μέτρο στο σύνολο των ψήφων που πήραν.

Η δεύτερη κατανομή για προσκύρωση αδιάθετων εδρών γίνεται ως εξής. Τα υπόλοιπα όλων των εκλογικών περιφερειών προστίθενται ξεχωριστά για κάθε κόμμα. Διαιρώντας

¹⁸ [http://www.moi.gov.cy/moi/moi.nsf/all/ECAEB0230AD31538C2257A7D002D5CD4/\\$file/3\(1\)%202003pdfdoc.gr.pdf?openelement](http://www.moi.gov.cy/moi/moi.nsf/all/ECAEB0230AD31538C2257A7D002D5CD4/$file/3(1)%202003pdfdoc.gr.pdf?openelement)

¹⁹ Το κείμενο αυτούσιο από: <http://www.parliament.cy/easyconsole.cfm/id/143>

²⁰ <http://www.sigmalive.com/archive/ekloges2011/news/365578>

²¹ <http://www.vernardakis.gr/article.php?id=212>

το άθροισμα των υπολοίπων όλων των κομμάτων με τον αριθμό των αδιάθετων εδρών βρίσκουμε το νέο μέτρο για τη δεύτερη κατανομή και εφαρμόζεται η ίδια διαδικασία. Προτεραιότητα έχουν τα κόμματα που έχουν τη μεγαλύτερη δύναμη (σε υπόλοιπα) σε ολόκληρη την επικράτεια) και λαμβάνουν έδρα στην περιφέρεια όπου έχουν το μεγαλύτερο υπόλοιπο (εφόσον υπάρχει αδιάθετη έδρα, διαφορετικά στην επόμενη).

Τα λευκά ψηφοδέλτια καταμετρούνται μεν, αλλά θεωρούνται άκυρα.

Σημ. Η πολιτική θέση των υποψηφίων που επέλεξαν να ψηφίσουν «λευκό» θα μπορούσε να ικανοποιηθεί δημοκρατικά μόνον εφόσον οι έδρες που αναλογούν στις ψήφους τους παραμένουν κενές. Η άποψη ότι αυτό θα οδηγούσε σε υπο-λειτουργία της βουλής είναι λανθασμένη, γιατί αντίθετα κάτι τέτοιο θα εξανάγκαζε το σύστημα να προβεί στις αναγκαίες ριζικές μεταρρυθμίσεις.

Βασικές Αρχές ενός Εκλογικού Συστήματος

Ο σχεδιασμός ενός νέου εκλογικού συστήματος θα πρέπει να ικανοποιεί μια σειρά από αρχές. Στις επόμενες παραγράφους παρουσιάζονται και αναλύονται αυτές οι αρχές.

1. Θα πρέπει να είναι αντιπροσωπευτικό

Αυτή είναι μια βασική αρχή της δημοκρατίας. Δηλαδή, θα πρέπει οι ψήφοι να μεταφράζονται κατά τρόπον που στην τελική κατανομή να αντανakλούνται στη σύνθεση του εκλογικού σώματος.

2. Θα πρέπει να είναι λειτουργικό

Η αρχή της λειτουργικότητας απαιτεί όπως τό σύστημα γίνεται εύκολα κατανοητό από τον κόσμο. Επίσης, θα πρέπει να είναι σαφής και ξεκάθαρη η μέθοδος με την οποία οι ψήφοι μεταφράζονται σε έδρες. Τέλος, θα πρέπει να είναι εφαρμόσιμο.

3. Να παρέχει σταθερές κυβερνήσεις

Το εκλογικό σύστημα θα πρέπει να υποβοηθεί στη δημιουργία σταθερών κυβερνήσεων. Να παρέχει λύσεις σε περίπτωση αδιεξόδων και διέξοδο σε περίπτωση κρίσεων. Η αρχή αυτή ισχύει βασικά στα κοινοβουλευτικά συστήματα όπου με την ίδια διαδικασία αναδुकνείται τόσο το κοινοβούλιο όσο στη συνέχεια και η κυβέρνηση.

Το σημερινό Κυπριακό εκλογικό σύστημα παραβιάζει σε κάποιο βαθμό την αρχή της αντιπροσωπευτικότητας. Όπως γνωρίζει ο κάθε πολίτης, οι ψήφοι δεν μεταφράζονται πάντα σε αντιπροσώπους, αφού συχνά εμφανίζεται το *προκλητικό* φαινόμενο όπου ένας υποψήφιος με μεγάλο αριθμό ψήφων δεν εκλέγεται, ενώ κάποιος άλλος με πολύ λιγότερους ψήφους εκλέγεται επειδή κατεβαίνει με άλλο κόμμα ή επειδή βρίσκεται σε άλλη επαρχία, ή επειδή τον/την ευνόησε το σύστημα της δεύτερης κατανομής. Αυτό συμβαίνει για δύο λόγους. Πρώτον, γιατί οι ψήφοι μεταφέρονται σε δεύτερη και τρίτη κατανομή. Δεύτερον, γιατί κάποιος για να εκλεγεί θα πρέπει το σχήμα στο οποίο ανήκει να ξεπεράσει το όριο του 1.79% (όπως είναι σήμερα). Το βασικό επιχείρημα υπέρ του σημερινού συστήματος είναι ότι είναι λειτουργικό και παρέχει αρκετά σταθερές κυβερνήσεις. Πολλοί επιχειρηματολογούν ότι η απλή αναλογική χωρίς μίνιμουμ ποσοστό για εισδοχή στη βουλή θα ήταν ίσως

το πλέον αντιπροσωπευτικό. Στην πραγματικότητα όμως ούτε ένα τέτοιο σύστημα θα ικανοποιούσε την αρχή της αυθεντικής και δίκαιης αντιπροσώπευσης. Απλά θα ικανοποιούσε μια δίκαιη κατανομή μεταξύ κομμάτων/σχημάτων, αλλά όχι μεταξύ αυτών που πήραν τους περισσότερους ψήφους. Η αρχή της αντιπροσωπευτικότητας ικανοποιείται καλύτερα από εκλογικά συστήματα τα οποία χρησιμοποιούν το θεσμό της απλής μεταφερόμενης ψήφου (English: single transferable vote²²). Με αυτή τη μέθοδο αποφεύγονται οι δεύτεροι γύροι και το ενδοκομματικό “παζάρι”. Είναι πιο δημοκρατικό και αναγκάζει τον κάθε υποψήφιο να είναι περισσότερο διαλεκτικός.

Το σημερινό Κυπριακό εκλογικό σύστημα είναι χωρίς αμβοβολία απλό και κατανοητό από τον κόσμο. Το προτεινόμενο σύστημα από την άλλη πλευρά επιτρέπει στον ψηφοφόρο να επιλέξει ακριβώς όπως επέλεγε και προηγουμένως, αλλά εισάγεται κάποια πολυπλοκότητα ως προς την καταμέτρηση των ψήφων. Δεν αυξάνεται όμως ουσιαστικά καθόλου η πολυπλοκότητα όσον αφορά τη διαδικασία της ψηφοφορίας. Το νέο σύστημα απαιτεί χρήση της τεχνολογίας με αποτέλεσμα οι εκλογές να κοστίζουν λιγότερο και η καταμέτρηση να γίνεται με γρηγορότερο ρυθμό και μεγαλύτερη ακρίβεια.

Είναι γενικώς αποδεκτό ότι το Κυπριακό σύστημα παρέχει σταθερές κυβερνήσεις. Είναι μάλιστα τόσο ‘σταθερό’ που θα μπορούσε να ισχυριστεί κάποιος ότι μερικές φορές αγγίζει τα όρια της δικτατορίας. Από την άλλη πλευρά, περιστασιακές πλειοψηφίες όπου είτε κόμματα δημιουργούν ένα προσωρινό συνασπισμό ή ακόμα και ένα άτομο έχει τη δυνατότητα να παίξει το ρόλο του «ρυθμιστή», έχουν καταδείξει ότι το σύστημα δεν είναι και τόσο άτρωτο. Αυτά τα χαρακτηριστικά δεν θα επιλυθούν κατ’ ανάγκη με το προτεινόμενο σύστημα οριζόντιας.

Το πιο σημαντικό επιχείρημα για την τεκμηρίωση της ανάγκης ενός νέου εκλογικού συστήματος είναι ότι το σημερινό σύστημα δεν προσφέρει δυνατότητες στον πολίτη να εκφράσει τις πολλαπλές προτιμήσεις, πεποιθήσεις και ταυτότητες του όπως αυτές είναι πλέον δεδομένες στο σύγχρονο κόσμο.

Εν κατακλείδι, το σημερινό σύστημα χαρακτηρίζεται από πολλές δημοκρατικές ελλείψεις και αδυναμίες και χρήζει ανανέωσης. Την ίδια στιγμή δεν θα πρέπει να αναμένουμε ότι η προτεινόμενη μεταρρύθμιση θα επιλύσει το όλα τα προβλήματα.

²² http://en.wikipedia.org/wiki/Single_transferable_vote

Τι πρέπει να ικανοποιεί ένα νέο εκλογικό σύστημα

Πιο κάτω καταγράφονται αναλυτικά οι αρχές που κατά την άποψη των συγγραφέων θα πρέπει να ικανοποιούνται από ένα νέο εκλογικό σύστημα.

1. Θα πρέπει να προσφέρει όλες τις δυνατότητες τις οποίες προσφέρει το παρόν σύστημα, και ειδικότερα, τη δυνατότητα σε αυτούς οι οποίοι ανήκουν σε κόμματα να συνεχίσουν να ψηφίζουν με κομματικά και/ή ιδεολογικά κριτήρια, γιατί τα πολιτικά σχήματα θεωρούνται ως τα κύτταρα της δημοκρατίας και θα πρέπει να επανακτήσουν την εμπιστοσύνη των πολιτών.
2. Θα πρέπει να προσφέρει σε αυτούς που σήμερα απέχουν από τις εκλογικές διαδικασίες όλες τις δυνατές επιλογές έτσι που να μπορούν να εκφράσουν οποιαδήποτε πολιτική θέση επιθυμούν μέσα από την ψήφο τους.
3. Θα πρέπει να εφαρμόζει στην πράξη την αρχή ότι η ψήφος είναι ιερό δικαίωμα και ο κάθε πολίτης θα δικαιούται και θα μπορεί να την αξιοποιήσει όπως αυτός επιθυμεί.
4. Η διαχείριση της ψήφου θα πρέπει να μπορεί να ικανοποιεί τόσο κομματικά κριτήρια (δηλαδή να καταμετρηθεί προς όφελος κομμάτων) όσο και την προτίμηση προς συγκεκριμένα άτομα (δηλαδή σταυρούς προτίμησης).
5. Δεν θα πρέπει να επιτρέπει σε έναν ψηφοφόρο να δώσει σταυρό προτίμησης σε κάποιο άτομο χωρίς την ίδια στιγμή να επωφελείται κατ' αναλογία, το κόμμα με το οποίο κατεβαίνει ο συγκεκριμένος υποψήφιος. Αυτό θα αποτρέψει την κακοήθη πριμοδότηση χωρίς κόστος.
6. Όπου υπάρχουν ασάφειες, θα υπερισχύει η επεξήγηση η οποία συνάδει με το πνεύμα και όχι με το γράμμα του νόμου. Παραλλαγές στα ψηφοδέλτια θα θεωρούνται έγκυρες εφόσον συνάδουν με το πνεύμα του νόμου και τη πρόθεση του ψηφοφόρου.

Το Προτεινόμενο Σύστημα

- ⊙ Το προτεινόμενο σύστημα βασίζεται πάνω στην αρχή ότι η ψήφος είναι ιερό δικαίωμα και ο κάθε πολίτης πρέπει και να δικαιούται και να μπορεί να την αξιοποιήσει όπως αυτός επιθυμεί.
- ⊙ Το ψηφοδέλτιο παραμένει ως έχει σ' ότι αφορά τα κόμματα ή συνδυασμούς κομμάτων/ατόμων, ενώ οι Ανεξάρτητοι καταγράφονται σε όλα τα ψηφοδέλτια και επιλέγονται από ολόκληρη την επικράτεια.
- ⊙ Η μεταχείριση συνδυασμών είναι ακριβώς η ίδια με τη μεταχείριση κομματικών ψηφοδελτίων (δηλαδή, οι ψήφοι/σταυροί προτίμησης που πέρνουν κάποια μέλη του συνδυασμού μεταφέρονται στο σύνολο του συνδυασμού).
- ⊙ Για να ικανοποιηθεί η πιο πάνω αρχή, προτείνεται όπως η ψήφος θα μπορεί να τεμαχιστεί έτσι ώστε ο ψηφοφόρος να μπορεί να εκφράσει τις πολυδιάστατες πεποιθήσεις και επιθυμίες του. Το εκλογικό σύστημα θα πρέπει να μπορεί να ικανοποιήσει το σύνολο των συνδυασμών των επιλογών του κάθε ψηφοφόρου.
- ⊙ Η ψήφος μπορεί να τεμαχιστεί μέχρι τον αριθμό των σταυρών που δικαιούται ο ψηφοφόρος στη συγκεκριμένη περιφέρεια. Το σύνολο της βαρύτητας όμως παραμένει πάντοτε «1».
- ⊙ Ο κάθε ψηφοφόρος δικαιούται να χρησιμοποιήσει τόσους σταυρούς προτίμησης όσος ο αριθμός των βουλευτών που μπορούν να εκλεγούν στην εκλογική του περιφέρεια.
- ⊙ Ο ψηφοφόρος δικαιούται να τοποθετήσει σταυρούς σε οποιοδήποτε άτομο, είτε αυτό ανήκει σε κομματικό ψηφοδέλτιο, είτε σε σχήμα-συνδυασμό, είτε βρίσκεται στον κατάλογο των ανεξάρτητων.
- ⊙ Η τοποθέτηση σταυρών συνεπάγεται και τοποθέτηση κλασματικών ψήφων. Αυτό μειώνει σε μεγάλο βαθμό την κακοήθη πριμοδότηση χωρίς κόστος.
- ⊙ Ο ψηφοφόρος μπορεί να χρησιμοποιήσει λιγότερους σταυρούς από το μάξιμουμ που δικαιούται εάν επιθυμεί. Αν τοποθετήσει «Χ» κάτω από ένα κόμμα ή συνδυασμό, τότε αυτό (το κόμμα ή συνδυασμός) επωφελείται από το υπόλοιπο της ψήφου. Τα άτομα που έχουν πάρει σταυρούς επωφελούνται

εξίσου το υπόλοιπον. Δηλαδή η βαρύτητα ψήφου του κάθε ατόμου είναι η ίδια με τη βαρύτητα ψήφου του κόμματος ή συνδυασμού.

- ⊙ Το νέο σύστημα δεν αλλάζει τον τρόπο υπολογισμού των εδρών που κερδίζει το κάθε κόμμα ή συνδυασμός. Σε πρώτη φάση πραγματοποιείται η καταμέτρηση των ψήφων, όπως και στο σημερινό σύστημα, για να υπολογιστεί το εκλογικό μέτρο και ο αριθμός των εδρών που δικαιούται το κάθε σχήμα (κόμμα ή συνδυασμός ή ομάδα ανεξάρτητων).
- ⊙ Σε δεύτερη φάση πραγματοποιείται η καταμέτρηση των σταυρών προτίμησης για να καθοριστούν τα άτομα που εκλέγονται.
- ⊙ Εφόσον το σύστημα μηχανογραφηθεί, η 'πρώτη' και 'δεύτερη' κατανομή είναι πλέον αυτοματοποιημένη διαδικασία.
- ⊙ Η εκλογή ανεξάρτητων υποψηφίων πραγματοποιείται ως εξής: Οι ψήφοι που έχουν πάρει στην κάθε περιφέρεια λογίζονται στην πρώτη κατανομή εδρών όπως και για τους υπόλοιπους υποψήφιους. Δηλαδή, εφόσον κάποιος ανεξάρτητος ξεπεράσει σε κάποια επαρχία το εκλογικό μέτρο, εκλέγεται από την πρώτη κατανομή. Για τη δεύτερη κατανομή, λογίζονται όλοι οι ψήφοι του ανεξάρτητου υποψήφιου σε όλη την επικράτεια.
- ⊙ Η ορθή και σε λογικά πλαίσια κόστους καταμέτρηση των ψήφων θεωρείται καθήκον και υποχρέωση του σύγχρονου κράτους. Συνεπώς, επειδή σε μερικές επαρχίες οι υποψήφιοι είναι πολλοί και ο υπολογισμός των κλασματικών ψήφων σχετικά πολύπλοκος και χρονοβόρος θα πρέπει να εισαχθεί μέθοδος ηλεκτρονικής καταμέτρησης.
- ⊙ Επειδή υπάρχει η περίπτωση να αυξηθεί ο αριθμός των υποψηφίων που θα επιθυμούν να κατέλθουν ως ανεξάρτητοι, τότε ενδείκνυται να εισαχθούν προϋποθέσεις σύμφωνα με τις οποίες ένας ανεξάρτητος υποψήφιος θα πρέπει να καταθέσει ένα ελάχιστο αριθμό υποστηρικτικών υπογραφών, πχ., 500 και να πληρώσει ένα σχετικά μεγάλο ποσό, πχ., €3,000.

Παραλλαγές στην Εφαρμογή της Οριζόντιας

Η εφαρμογή της αρχής της Οριζόντιας ψηφοφορίας στη βάση της κλασματικής ψήφου είναι δυνατόν να εφαρμοστεί με διάφορους τρόπους και οι παραλλαγές αφορούν τόσο την ουσία όσο και την πολυπλοκότητα. Για σκοπούς καλύτερης κατανόησης παραλλαγών καταγράφονται πιο κάτω οι πιο βασικές.

Τύπου Μηδέν

Ορίζεται ως η παραλλαγή στην οποία οι επιτρεπόμενες επιλογές είναι μόνο κάθετες. Η παραλλαγή αυτή είναι ουσιαστικά όπως το παρόν σύστημα το οποίο εφαρμόζεται στην Κύπρο.

Τύπου Ένα

Η παραλλαγή αυτή αφορά την περίπτωση που είτε κομματικοί, είτε ανεξάρτητοι τοποθετούνται ως υποψήφιοι επικρατείας.

Τύπου Δύο

Η παραλλαγή αυτή αφορά την περίπτωση που προσφέρονται στον ψηφοφόρο *διπλάσιες επιλογές* από ότι έχει σήμερα. Το εκλογικό σύστημα θα μπορούσε να παραμείνει ως έχει και απλά να δίνονται στον κάθε ψηφοφόρο δύο πανομοιότυπα ψηφοδέλτια. Ο ψηφοφόρος θα μπορεί να ψηφίσει με τον ίδιο ακριβώς τρόπο και τις δύο φορές, ή θα μπορεί να ψηφίσει διαφορετικά στο κάθε ψηφοδέλτιο, μοιράζοντας ουσιαστικά τη ψήφο του είτε μεταξύ δύο κομμάτων/σχημάτων, είτε μεταξύ κομμάτων και ανεξάρτητων (στην περίπτωση που το σύστημα εκλογών θα επιτρέπει και ανεξάρτητους. Στην περίπτωση που το ψηφοδέλτιο συμπεριλαμβάνει και υποψήφιους επικρατείας ή ανεξάρτητους, τότε αυτοί εκλέγονται από το σύνολο των ψηφοφόρων.

Τύπου Τρία

Η παραλλαγή αυτή αποτελεί κατά κάποιο τρόπο γενίκευση της Διαβάθμισης Βαθμού Δύο. Ο ψηφοφόρος έχει το δικαίωμα να τοποθετήσει σταυρούς προτίμησης σε οποιαδήποτε άλλα άτομα επιθυμεί σε όλα τα κόμματα ή συνδικαλισμούς. Η ψήφος μπορεί να τεμαχιστεί μέχρι τον αριθμό των σταυρών που δικαιούται στη συγκεκριμένη περιφέρεια.

Τύπου Τέσσερα

Η Διαβάθμιση Τρία είναι όπως η Δύο με τη διαφορά ότι του επιτρέπει επιπρόσθετα να δώσει τη βαρύτητα της ψήφου του σε ένα κόμμα τοποθετώντας ένα «X» στο κουτί κάτω από την κομματική λίστα (Όπως και στο παρόν σύστημα, μπορεί να τοποθετήσει σταυρούς προτίμησης στα άτομα του κόμματος). Εφόσον δεν εξαντλήσει το σύνολο των σταυρών που δικαιούται στην περιφέρειά του, το υπόλοιπον της ψήφου μετριέται προς όφελος του κόμματος που επέλεξε.

Το πιο κάτω παράδειγμα επεξηγεί πως καταμετρούνται οι ψήφοι.

					ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ		
Μαρία	Θανάσης	Μαριλένα	Κυριακή	X	Δήμος	Διογένης	
Θεόδωρος	Ευρυδίκη	X	Θωμάς	Αριστοτέλης	Πέτρος	Άγγελος	
Γιάννα	Σοφοκλής	X	Αντρέας	Νεόφυτος	Ιορδάνης	Τούλα	
Μάριος	Χρυσόστομος		Γιάννης	Μιχάλης	Ιάκωβος	Θεοδόσης	
						Ροδούλλα	

Στο πιο πάνω παράδειγμα, ο ψηφοφόρος δικαιούται μέχρι 4 σταυρούς, αλλά έχει τοποθετήσει 2 στο κόμμα του (Ευρυδίκη και Σοφοκλής) και ένα στην Κυριακή από άλλο κόμμα. Επειδή έχει τοποθετήσει και «X» κάτω από το κόμμα της προτίμησης του, το υπόλοιπον της ψήφου του μετριέται προς όφελος του κόμματος του. Η μέτρηση θα πραγματοποιηθεί ως εξής: Το ΔΗΣΥ επωφελείται $\frac{3}{4}$ ψήφου και το ΔΗΚΟ $\frac{1}{4}$ ψήφου. Αυτές ακριβώς οι βαρύτητες ψήφου μεταφέρονται και στους υποψηφίους:

Ευρυδίκη $\frac{3}{4}$

Σοφοκλής $\frac{3}{4}$

Κυριακή $\frac{1}{4}$

ΔΗΣΥ $\frac{3}{4}$

ΔΗΚΟ $\frac{1}{4}$

Το παράδειγμα στο σύγγραμμα αυτό αφορά τη Διαβάθμιση Τρία.

Τύπου Πέντε

Γενίκευση του Τύπου Τέσσερα εφόσον ο ψηφοφόρος μπορεί να διαμοιράσει το υπόλοιπον της ψήφου του σε περισσότερους από ένα κόμμα/συνδυασμό. Δηλαδή, ο ψηφοφόρος έχει το δικαίωμα να τοποθετήσει σταυρούς προτίμησης σε οποιαδήποτε άλλα άτομα επιθυμεί σε όλα τα κόμματα ή συνδυασμούς, αλλά και να δώσει τη βαρύτητα της ψήφου του σε όσα κόμματα/συνδυασμούς επιθυμεί τοποθετώντας ένα «X» στο κουτί κάτω από τις αντίστοιχες κομματικές λίστες ή λίστες συνδυασμών. Εφόσον δεν εξαντλήσει το σύνολο των σταυρών που δικαιούται στην περιφέρεια του, το υπόλοιπον της ψήφου μετριέται αναλογικά προς όφελος των κομμάτων/συνδυασμών που επέλεξε.

					ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ	
Μαρία	Θανάσης	Μαριλένα	Κυριακή	X	Δήμος	Διογένης
Θεόδωρος	Ευρυδίκη	X	Θωμάς	Αριστοτέλης	Πέτρος	Άγγελος
Γιάννα	Σοφοκλής	X	Αντρέας	Νεόφυτος	Ιορδάνης	Τούλα
Μάριος	Χρυσόστομος	Γιάννης	Μιχάλης	Ιάκωβος	Θεοδόσης	Ροδούλλα

Στο πιο πάνω παράδειγμα, ο ψηφοφόρος διακαιούται μέχρι 4 σταυρούς, αλλά έχει τοποθετήσει 2 στο κόμμα του και ένα στο Κυριακή από άλλο κόμμα. Επειδή έχει τοποθετήσει και «X» κάτω από δύο κόμματα της προτίμησης του, το υπόλοιπον της ψήφου του μετριέται προς όφελος τους σε αναλογία ίση με τους σταυρούς προτίμησης που έχουν λάβει. Δηλαδή το υπόλοιπο $\frac{1}{4}$ θα μοιραστεί στο ΔΗΣΥ και στο ΔΗΚΟ.

Συνολικά θα επωφεληθούν ως εξής:

Ευρυδίκη 5/8

Σοφοκλής 5/8

Κυριακή 3/8

ΔΗΣΥ 5/8

ΔΗΚΟ 3/8

Τύπου Έξι

Η παραλλαγή αυτή θεωρείται πλήρης και χωρίς περιορισμούς εφαρμογή της αρχής της κλασματικής ψήφου. Ο ψηφοφόρος δικαιούται να επιλέξει όσα άτομα επιθυμεί τοποθετώντας όσους σταυρούς προτίμησης επιθυμεί δίπλα από τα ονόματά τους. Δεν υπάρχει κουτί κάτω από τα κόμματα ή συνδυασμούς. Η δύναμη των κομμάτων και συνδυασμών υπολογίζεται έμμεσα. Εννοείται ότι δεν μπορεί να τοποθετήσει περισσότερους σταυρούς από αυτούς που δικαιούται. Τα ποσοστά των κομμάτων υπολογίζονται αφού μετρηθεί το σύνολο των κλασματικών ψήφων που έχουν κερδίσει οι υποψήφιοι τους. Το εκλογικό μέτρο καθορίζει την εκλογή των ατόμων ανεξάρτητα από το κόμμα ή σχήμα (ή ανεξάρτητοι) στο οποίο ανήκουν.

Στις πιο κάτω σελίδες παρουσιάζονται αναλυτικά όλα τα πιθανά σενάρια στη βάση της παραλλαγής Τέσσερα.

Καταγραφή όλων των πιθανών σεναρίων στη βάση της Διαβάθμισης ΤΕΣΣΕΡΑ

- Σενάριο 1: Υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα και δεν με ενδιαφέρει ποιά άτομα θα εκλεγούν (δεν επιθυμώ να χρησιμοποιήσω σταυρούς προτίμησης).
- Σενάριο 2: Υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα και με ενδιαφέρει ποιά άτομα θα εκλεγούν (επιθυμώ να χρησιμοποιήσω σταυρούς προτίμησης).
- Σενάριο 3: Υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα και με ενδιαφέρει να υποστηρίξω μόνο μερικά άτομα (επιθυμώ να χρησιμοποιήσω λίγους σταυρούς προτίμησης).
- Σενάριο 4: Υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα και με ενδιαφέρει να υποστηρίξω μόνο ένα άτομο (επιθυμώ να χρησιμοποιήσω 'μονο-σταυρία' για να εκφράσω τη μεγάλη μου προτίμηση προς το συγκεκριμένο άτομο).

- Σενάριο 5: Υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα, αλλά με ενδιαφέρει να προκρίνω και ένα μόνο άτομο από άλλο κόμμα, αλλά δεν επιθυμώ το κόμμα αυτό να επωφεληθεί όπως το δικό μου κόμμα.

- Σενάριο 6: Υποστηρίζω την πλήρη οριζόντια. Δεν υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα. Με ενδιαφέρει να προκρίνω τους καλύτερους ανεξάρτητα από το κόμμα στο οποίο ανήκουν. Ταυτόχρονα, επιθυμώ τα κόμματα στα οποία ανήκουν οι αρεστοί μου, να επωφεληθούν αναλογικά από την ψήφο μου.
- Σενάριο 7: Υποστηρίζω την πλήρη οριζόντια. Δεν υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα. Με ενδιαφέρει να προκρίνω τους καλύτερους ανεξάρτητα από το κόμμα στο οποίο ανήκουν.
- Σενάριο 8: Υποστηρίζω την πλήρη οριζόντια. Δεν υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα. Με ενδιαφέρει να προκρίνω ένα ή περισσότερους ανεξάρτητους υποψήφιους. Ταυτόχρονα, επιθυμώ τα κόμματα να επωφεληθούν όσο το δυνατό λιγότερο από την ψήφο μου.

- Σενάριο 9: Δεν υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα αλλά θέλω να καταψηφίσω συγκεκριμένο κόμμα.

Παραδοχές – Επεξηγήσεις

1. Τα κόμματα που αναφέρονται στα παραδείγματα είναι πραγματικά για να διευκολυνθεί ο αναγνώστης να τα κατανοήσει.
2. Η επιλογή των συγκεκριμένων κομμάτων στους πίνακες είναι ενδεικτική και δεν έχει γίνει με οποιαδήποτε πολιτικά κριτήρια.
3. Τα ονόματα που έχουν χρησιμοποιηθεί στα παραδείγματα είναι φανταστικά και ουδεμία σχέση έχουν με την πραγματικότητα.
4. Η επιλογή μιας μικρής επαρχίας (Πάφος) έγινε για να διευκολύνει τον αναγνώστη να ελέγξει και κατανοήσει τα σενάρια.
5. Τα κόμματα και οι συνδυασμοί προτείνουν αριθμό υποψηφίων ίσο με τις έδρες που αναλογούν στη συγκεκριμένη περιφέρεια, ενώ οι ανεξάρτητοι υποψήφιοι μπορούν να είναι λιγότεροι οι περισσότεροι.
6. Τα ονόματα των ανεξάρτητων υποψηφίων καταγράφονται κάθετα, αλλά ουσιαστικά είναι ως να γράφονται το ένα δίπλα στο άλλο.
7. Η χρήση του αρσενικού ο/του κλπ. αντί του η/της κλπ. γίνεται για σκοπούς ευκολίας, αλλά σε όλες τις περιπτώσεις εννοούνται και τα δύο φύλα.

Παράδειγμα – Βουλευτικές, Πάφος

Το πιο κάτω είναι ένα ενδεικτικό ψηφοδέλτιο.

					ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ
Μαρία	Θανάσης	Μαριλένα	Κυριακή	Δήμος	Διογένης
Θεόδωρος	Ευρυδίκη	Θωμάς	Αριστοτέλης	Πέτρος	Άγγελος
Γιάννα	Σοφοκλής	Αντρέας	Νεόφυτος	Ιορδάνης	Τούλα
Μάριος	Χρυσόστομος	Γιάννης	Μιχάλης	Ιάκωβος	Θεοδόσης
					Ροδούλλα

Για τις Βουλευτικές εκλογές οι εγγεγραμμένοι ψηφοφόροι της Πάφου έχουν επί του παρόντος τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν μόνο 1 σταυρό προτίμησης για να προκρίνουν υποψήφιο της αρεσκείας τους²³. Συνεπώς, ο σταυρός υποχρεωτικά καθορίζει και το κόμμα που θα επωφεληθεί την ψήφο. Ουσιαστικά, οι ψηφοφόροι της Πάφου στερούνται του δημοκρατικού τους δικαιώματος να προκρίνουν δύο ή περισσότερους υποψήφιους, κάτι το οποίο δικαιούνται, σε κάποιο βαθμό, ψηφοφόροι άλλων επαρχιών. Αυτό ευνοεί τους κομματικούς υποψηφίους γιατί ένα αυστηρά κομματικό μέλος αποθαρύνεται από την άσκηση του δικαιώματος να εκφράσει την αρέσκεια του και προς ένα άλλον, ίσως λιγότερο κομματικό ή ανεξάρτητο υποψήφιο. Αν τοποθετήσουν έστω και ένα σταυρό σε δεύτερο υποψήφιο ή σε υποψήφιο άλλου κόμματος, τότε το ψηφοδέλτιο τους μετρά ως άκυρο.

Με το προτεινόμενο νέο εκλογικό σύστημα, οι ψηφοφόροι θα δικαιούνται τόσους σταυρούς όσες και οι έδρες. Δηλαδή, στην περίπτωση της Πάφου, θα δικαιούνται μέχρι 4 σταυρούς προτίμησης. Αυτό θα μας επιτρέψει να ικανοποιήσουμε όλες ουσιαστικά τις πιθανές προτιμήσεις των ψηφοφόρων.

Στις επόμενες σελίδες παρουσιάζονται αναλυτικά όλα τα σενάρια ενδεικτικά γι' αυτή την περιφέρεια.

²³ Νόμος 4 του 11(Ι)/96.

Σενάριο 1: Υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα και δεν με ενδιαφέρει ποιά άτομα θα εκλεγούν (δεν επιθυμώ να χρησιμοποιήσω σταυρούς προτίμησης)

					ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ
Μαρία	Θανάσης	Μαριλένα	Κυριακή	Δήμος	Διογένης
Θεόδωρος	Ευρυδίκη	Θωμάς	Αριστοτέλης	Πέτρος	Άγγελος
Γιάννα	Σοφοκλής	Αντρέας	Νεόφυτος	Ιορδάνης	Τούλα
Μάριος	Χρυσόστομος	Γιάννης	Μιχάλης	Ιάκωβος	Θεοδόσης
					Ροδούλλα

X

Ο συγκεκριμένος ψηφοφόρος επιλέγει να δώσει την ψήφο του στο ΑΚΕΛ και δεν χρησιμοποιεί το δικαίωμα που του δίνεται να προκρίνει κάποιους υποψήφιους του κόμματος του έναντι άλλων. Η κομματική ψήφος του θα καταμετρηθεί στο 100% της αξίας της για το ΑΚΕΛ. Οι υποψήφιοι του ΑΚΕΛ δεν θα εισπράξουν σταυρούς προτίμησης.

Σενάριο 2: Υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα και με ενδιαφέρει ποιιά άτομα θα εκλεγούν (επιθυμώ να χρησιμοποιήσω σταυρούς προτίμησης)

					ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ
Μαρία	Θανάσης	Μαριλένα	Κυριακή	Δήμος	Διογένης
Θεόδωρος	Ευρυδίκη	X Θωμάς	Αριστοτέλης	Πέτρος	Άγγελος
Γιάννα	Σοφοκλής	X Αντρέας	Νεόφυτος	Ιορδάνης	Τούλα
Μάριος	Χρυσόστομος	Γιάννης	Μιχάλης	Ιάκωβος	Θεοδόσης
					Ροδούλλα

					ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ
Μαρία	Θανάσης	Μαριλένα	Κυριακή	Δήμος	Διογένης
Θεόδωρος	Ευρυδίκη	X Θωμάς	Αριστοτέλης	Πέτρος	Άγγελος
Γιάννα	Σοφοκλής	X Αντρέας	Νεόφυτος	Ιορδάνης	Τούλα
Μάριος	Χρυσόστομος	Γιάννης	Μιχάλης	Ιάκωβος	Θεοδόσης
					Ροδούλλα

Ο συγκεκριμένος ψηφοφόρος επιλέγει να δώσει την ψήφο του στο ΔΗΣΥ και χρησιμοποιεί το δικαίωμα που του δίνεται για να προκρίνει του υποψήφιους του κόμματος του Νίκο και Σοφοκλή έναντι των υπολοίπων. Είτε βάλει σταυρό κάτω μέσα στο κουτί για το ΔΗΣΥ είτε όχι, η ψήφος του θα καταμετρηθεί στο 100% της αξίας της για το ΔΗΣΥ. Οι Ευρυδίκη και Σοφοκλής θα επωφεληθούν από 1 ψήφο προτίμησης ο καθένας.

Σενάριο 3: Υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα και με ενδιαφέρει να υποστηρίξω μόνο μερικά άτομα (επιθυμώ να χρησιμοποιήσω λίγους σταυρούς προτίμησης)

					ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ	
Μαρία	Θανάσης	Μαριλένα	Κυριακή	X	Δήμος	Διογένης
Θεόδωρος	Ευρυδίκη	Θωμάς	Αριστοτέλης		Πέτρος	Άγγελος
Γιάννα	Σοφοκλής	Αντρέας	Νεόφυτος		Ιορδάνης	Τούλα
Μάριος	Χρυσόστομος	Γιάννης	Μιχάλης		Ιάκωβος	Θεοδόσης
						Ροδούλλα

					ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ	
Μαρία	Θανάσης	Μαριλένα	Κυριακή	X	Δήμος	Διογένης
Θεόδωρος	Ευρυδίκη	Θωμάς	Αριστοτέλης	X	Πέτρος	Άγγελος
Γιάννα	Σοφοκλής	Αντρέας	Νεόφυτος		Ιορδάνης	Τούλα
Μάριος	Χρυσόστομος	Γιάννης	Μιχάλης		Ιάκωβος	Θεοδόσης
						Ροδούλλα

					ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ	
Μαρία	Θανάσης	Μαριλένα	Κυριακή	X	Δήμος	Διογένης
Θεόδωρος	Ευρυδίκη	Θωμάς	Αριστοτέλης	X	Πέτρος	Άγγελος
Γιάννα	Σοφοκλής	Αντρέας	Νεόφυτος	X	Ιορδάνης	Τούλα
Μάριος	Χρυσόστομος	Γιάννης	Μιχάλης		Ιάκωβος	Θεοδόσης
						Ροδούλλα

Ο συγκεκριμένος ψηφοφόρος επιλέγει να δώσει την ψήφο του στο ΔΗΚΟ και χρησιμοποιεί το δικαίωμα που του δίνεται να προκρίνει μερικούς υποψήφιους του κόμματός του, βάζοντας σταυρούς μόνο στην Κυριακή ή και στον Αριστοτέλη, ή και στο Νεόφυτο. Είτε βάλει σταυρό κάτω μέσα στο κουτί για το ΔΗΚΟ είτε όχι, η ψήφος του θα καταμετρηθεί στο 100% της αξίας της για το ΔΗΚΟ. Οι Κυριακή, Αριστοτέλης και Νεόφυτος θα επωφεληθούν από 1 ψήφο προτίμησης ο καθένας σε όλες τις πριπτώσεις που έχουν σταυρό προτίμησης δίπλα στα ονόματά τους.

Σενάριο 4: Υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα και με ενδιαφέρει να υποστηρίξω μόνο ένα άτομο (επιθυμώ να χρησιμοποιήσω μονο-σταυρία για να εκφράσω τη μεγάλη μου προτίμηση προς το συγκεκριμένο άτομο)

					ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ	
Μαρία	Θανάσης	Μαριλένα	Κυριακή	Δήμος		Διογένης
Θεόδωρος	Ευρυδίκη	Θωμάς	Αριστοτέλης	Πέτρος		Άγγελος
Γιάννα	Σοφοκλής	Αντρέας	Νεόφυτος	Ιορδάνης	X	Τούλα
Μάριος	Χρυσόστομος	Γιάννης	Μιχάλης	Ιάκωβος		Θεοδόσης
						Ροδούλλα

					ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ	
Μαρία	Θανάσης	Μαριλένα	Κυριακή	Δήμος		Διογένης
Θεόδωρος	Ευρυδίκη	Θωμάς	Αριστοτέλης	Πέτρος		Άγγελος
Γιάννα	Σοφοκλής	Αντρέας	Νεόφυτος	Ιορδάνης	X	Τούλα
Μάριος	Χρυσόστομος	Γιάννης	Μιχάλης	Ιάκωβος		Θεοδόσης
						Ροδούλλα

Ο συγκεκριμένος ψηφοφόρος επιλέγει να δώσει την ψήφο του στο ΕΛΑΜ και χρησιμοποιεί το δικαίωμα που του δίνεται για να προκρίνει μόνο τον Ιορδάνη. Είτε βάλει σταυρό κάτω μέσα στο κουτί για το ΕΛΑΜ είτε όχι, η κομματική ψήφος του θα καταμετρηθεί στο 100% της αξίας της για το ΕΛΑΜ. Ο Ιορδάνης θα επωφεληθεί από 1 ψήφο προτίμησης.

Σενάριο 5: Υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα, αλλά με ενδιαφέρει να προκρίνω και ένα μόνο άτομο από άλλο κόμμα, αλλά δεν επιθυμώ το κόμμα αυτό να επωφεληθεί όπως το δικό μου κόμμα

Η περίπτωση το κόμμα στο οποίο ανήκει ο υποψήφιος να μην επωφεληθεί καθόλου δεν είναι εφικτή. Αυτό είναι σημαντικό για να αποφευχθεί και η κακοήθης πριμοδότηση χωρίς κόστος. Αυτό που μπορεί όμως να γίνει, είναι να επωφεληθεί όσο το δυνατό λιγότερο. Στην περίπτωση της Πάφου όπου οι επιτρεπόμενοι σταυροί είναι 4, εφόσον οι 3 τοποθετηθούν στο κόμμα της αρεσκείας του, και ένας σε άτομο άλλου κόμματος, τότε το άλλο κόμμα θα επωφεληθεί μόνο από ¼ ψήφο.

						ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ	
Μαρία	Θανάσης	X	Μαριλένα	Κυριακή	Δήμος	Διογένης	
Θεόδωρος	Ευρυδίκη	X	Θωμάς	Αριστοτέλης	Πέτρος	Άγγελος	
Γιάννα	Σοφοκλής	X	Αντρέας	Νεόφυτος	Ιορδάνης	X	Τούλα
Μάριος	Χρυσόστομος		Γιάννης	Μιχάλης	Ιάκωβος		Θεοδόσης Ροδούλλα

Ο συγκεκριμένος ψηφοφόρος επιλέγει να δώσει την ψήφο του στο ΔΗΣΥ τοποθετώντας σταυρούς στους 3 από τους 4 υποψηφίους του ΔΗΣΥ. Χρησιμοποιεί το δικαίωμα που του δίνεται να προκρίνει και τον Ιορδάνη από το ΕΛΑΜ. Είτε βάλει σταυρό κάτω μέσα στο κουτί για το ΔΗΣΥ είτε όχι, η ψήφος του θα καταμετρηθεί στα ¾ της αξίας της για το ΔΗΣΥ και στο ¼ για το ΕΛΑΜ. Ο Ιορδάνης θα επωφεληθεί από 1/4 ψήφο προτίμησης. Οι Θανάσης, Ευρυδίκη και Σοφοκλής θα επωφεληθούν από 3/4 ψήφο προτίμησης ο καθένας.

						ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ	
Μαρία	Θανάσης	X	Μαριλένα	Κυριακή	Δήμος	Διογένης	
Θεόδωρος	Ευρυδίκη		Θωμάς	Αριστοτέλης	Πέτρος	Άγγελος	
Γιάννα	Σοφοκλής		Αντρέας	Νεόφυτος	Ιορδάνης	X	Τούλα
Μάριος	Χρυσόστομος		Γιάννης	Μιχάλης	Ιάκωβος		Θεοδόσης Ροδούλλα

Ο συγκεκριμένος ψηφοφόρος επιλέγει να δώσει την ψήφο του στο ΔΗΣΥ, αλλά θέλει να προκρίνει μόνο τον Θανάση. Χρησιμοποιεί επίσης το δικαίωμα που του δίνεται για να προκρίνει και τον Ιορδάνη του ΕΛΑΜ. Βάζοντας σταυρό κάτω μέσα στο κουτί για το ΔΗΣΥ η (κομματική) του ψήφος θα καταμετρηθεί στα $\frac{3}{4}$ της αξίας της για το ΔΗΣΥ. Ο Θανάσης θα επωφεληθεί από $\frac{3}{4}$ ψήφο προτίμησης, ενώ ο Ιορδάνης από $\frac{1}{4}$. Το ΕΛΑΜ θα επωφεληθεί από $\frac{1}{4}$ (κομματικό) ψήφο.

Σημ. Αν δεν τοποθετήσει σταυρό στο μέσα στο κουτί για το ΔΗΣΥ η κομματική του ψήφος θα μοιραστεί εξίσου μεταξύ ΔΗΣΥ και ΕΛΑΜ (Βλέπε Σενάριο 7).

Στην επόμενη περίπτωση ο ψηφοφόρος προκρίνει το ΔΗΣΥ, και επίσης τον ανεξάρτητο Διογένη. Αφού έχει βάλει «X» κάτω μέσα στο κουτί για το ΔΗΣΥ, η ψήφος θα δοθεί κατά $\frac{3}{4}$ στο ΔΗΣΥ και κατά $\frac{1}{4}$ στο Διογένη.

					ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ		
Μαρία	Θανάσης	X	Μαριλένα	Κυριακή	Δήμος	Διογένης	X
Θεόδωρος	Ευρυδίκη	X	Θωμάς	Αριστοτέλης	Πέτρος	Άγγελος	
Γιάννα	Σοφοκλής		Αντρέας	Νεόφυτος	Ιορδάνης	Τούλα	
Μάριος	Χρυσόστομος		Γιάννης	Μιχάλης	Ιάκωβος	Θεοδόσης	
						Ροδούλλα	

Σημ 1. Αν δεν τοποθετούσε σταυρό κάτω μέσα στο κουτί για το ΔΗΣΥ, τότε το ΔΗΣΥ θα επωφελείτο από $\frac{2}{3}$ ψήφο και ο Ανεξάρτητος από $\frac{1}{3}$.

Σημ 2. Τα άλλα άτομα τα οποία κατεβαίνουν ως ανεξάρτητοι, δεν επωφελούνται από το γεγονός ότι ο συγκεκριμένος ψηφοφόρος έχει δώσει σταυρό σε ένα από αυτούς.

Σενάριο 6: Υποστηρίζω την πλήρη οριζόντια. Δεν υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα. Με ενδιαφέρει να προκρίνω τους καλύτερους ανεξάρτητα από το κόμμα στο οποίο ανήκουν. Ταυτόχρονα, επιθυμώ τα κόμματα στα οποία ανήκουν οι αρεστοί μου, να επωφεληθούν αναλογικά από την ψήφο μου

					ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ
Μαρία	Θανάσης	Μαριλένα	Κυριακή	Δήμος	Διογένης
Θεόδωρος	Ευρυδίκη	Θωμάς	Αριστοτέλης	Πέτρος	Άγγελος
Γιάννα	Σοφοκλής	X Αντρέας	Νεόφυτος	Ιορδάνης	X Τούλα
Μάριος	X Χρυσόστομος	Γιάννης	X Μιχάλης	Ιάκωβος	Θεοδόσης
					Ροδούλλα

					ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ
Μαρία	Θανάσης	Μαριλένα	Κυριακή	Δήμος	Διογένης
Θεόδωρος	Ευρυδίκη	Θωμάς	Αριστοτέλης	Πέτρος	Άγγελος
Γιάννα	Σοφοκλής	X Αντρέας	Νεόφυτος	Ιορδάνης	X Τούλα
Μάριος	X Χρυσόστομος	Γιάννης	X Μιχάλης	Ιάκωβος	Θεοδόσης
					Ροδούλλα

Ο συγκεκριμένος ψηφοφόρος ψηφίζει οριζόντια. Έχει επιλέξει να διασπείρει τους 4 σταυρούς που δικαιούται σε άτομα που ανήκουν σε 4 διαφορετικά κομματικά σχήματα. Είτε βάλει σταυρούς κάτω μέσα στα κουτιά των κομμάτων είτε όχι, η κομματική του ψήφος θα καταμετρηθεί στο ¼ της αξίας της για κάθε κόμμα από το οποίο επέλεξε υποψήφιο. Συγκεκριμένα, το ΑΚΕΛ, ΔΗΣΥ, ΕΔΕΚ και ΕΛΑΜ θα επωφεληθούν από ¼ κομματικό ψήφο το καθένα. Οι Μάριος, Σοφοκλής, Γιάννης και Ιορδάνης θα επωφεληθούν από 1 σταυρό προτίμησης ο καθένας.

Σημ 1. Αν ο ψηφοφόρος τοποθετήσει μόνο μερικά «X» κάτω μέσα στα κουτιά των κομμάτων το ψηφοδέλτιο θα θεωρείται έγκυρο και οι κομματικοί ψήφοι θα διαμοιράζονται και πάλιν από ¼ στο ΑΚΕΛ, ΔΗΣΥ, ΕΔΕΚ και ΕΛΑΜ γιατί αυτό επιβάλλει το πνεύμα του νόμου. Δηλαδή, στην περίπτωση αυτή περιορίζεται το δικαίωμα του ψηφοφόρου να επιλέξει πλήρως οριζόντια και την

ίδια στιγμή να δώσει διαφορετικές βαρύτητες στα κόμματα. Αυτό όμως μπορεί να το επιχειρήσει επιλέγοντας άλλα Σενάρια.

Σενάριο 7: Υποστηρίζω την πλήρη οριζόντια. Δεν υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα. Με ενδιαφέρει να προκρίνω τους καλύτερους ανεξάρτητα από το κόμμα στο οποίο ανήκουν.

Η επιλογή αυτή είναι περιορισμένη. Μπορεί να εφαρμοστεί μερικώς εφόσον ο ψηφοφόρος διασπείρει την ψήφο του *στον ίδιο βαθμό* μεταξύ των κομμάτων (άρα χωρίς να συμβάλει σε διαφοροποίηση της δύναμης των κομμάτων) επιλέγοντας στην κάθε στήλη τα άτομα της προτίμησης του. Επίσης μπορεί να δώσει ψήφους στους ανεξάρτητους.

Σενάριο 8: Υποστηρίζω την πλήρη οριζόντια. Δεν υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα. Με ενδιαφέρει να προκρίνω ένα ή περισσότερους ανεξάρτητους υποψήφιους. Ταυτόχρονα, επιθυμώ τα κόμματα να επωφεληθούν όσο το δυνατό λιγότερο από την ψήφο μου

Σε όλες τις πιο κάτω περιπτώσεις, τα κόμματα δεν θα επωφεληθούν καθόλου.

					ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ	
Μαρία	Θανάσης	Μαριλένα	Κυριακή	Δήμος	Διογένης	X
Θεόδωρος	Ευρυδίκη	Θωμάς	Αριστοτέλης	Πέτρος	Άγγελος	
Γιάννα	Σοφοκλής	Αντρέας	Νεόφυτος	Ιορδάνης	Τούλα	
Μάριος	Χρυσόστομος	Γιάννης	Μιχάλης	Ιάκωβος	Θεοδόσης	
					Ροδούλλα	

					ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ	
Μαρία	Θανάσης	Μαριλένα	Κυριακή	Δήμος	Διογένης	X
Θεόδωρος	Ευρυδίκη	Θωμάς	Αριστοτέλης	Πέτρος	Άγγελος	X
Γιάννα	Σοφοκλής	Αντρέας	Νεόφυτος	Ιορδάνης	Τούλα	
Μάριος	Χρυσόστομος	Γιάννης	Μιχάλης	Ιάκωβος	Θεοδόσης	
					Ροδούλλα	

					ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ	
Μαρία	Θανάσης	Μαριλένα	Κυριακή	Δήμος	Διογένης	X
Θεόδωρος	Ευρυδίκη	Θωμάς	Αριστοτέλης	Πέτρος	Άγγελος	X
Γιάννα	Σοφοκλής	Αντρέας	Νεόφυτος	Ιορδάνης	Τούλα	X
Μάριος	Χρυσόστομος	Γιάννης	Μιχάλης	Ιάκωβος	Θεοδόσης	X
					Ροδούλλα	

Στην πρώτη περίπτωση, ο Διογένης θα επωφεληθεί από ένα ψήφο.

Στη δεύτερη περίπτωση, οι Διογένης και Άγγελος θα επωφεληθούν από 1ψήφο ο κάθενας.

Στην Τρίτη περίπτωση, οι Διογένης, Άγγελος, Τούλα και Θεοδόσης θα επωφεληθούν από 1 ψήφο.

Σημ. Ο ψηφοφόρος θα πρέπει να προσέξει να μην τοποθετήσει «X» μέσα σε ένα ή περισσότερα κουτιά των κομμάτων, γιατί τότε θα προσφέρει (αναλογικά) ψήφο στα κόμματα στα οποία θα τοποθετήσει το «X».

					ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ	
Μαρία	Θανάσης	Μαριλένα	Κυριακή	Δήμος	Διογένης	X
Θεόδωρος	Ευρυδίκη	Θωμάς	Αριστοτέλης	Πέτρος	Άγγελος	X
Γιάννα	Σοφοκλής	Αντρέας	X	Νεόφυτος	Ιορδάνης	X
Μάριος	Χρυσόστομος	Γιάννης	Μιχάλης	Ιάκωβος	Θεοδόσης	
					Ροδούλλα	

Στην περίπτωση από πάνω, ο ψηφοφόρος έχει προκρίνει τους τρεις ανεξάρτητους υποψήφιους Διογένη, Άγγελο, και Θεόφραστο οι οποίοι θα επωφεληθούν από 3/4 ψήφο ο κάθενας, ενώ ο Αντρέας της ΕΔΕΚ θα επωφεληθεί από 1/4 ψήφο (όπως και το κομμα της ΕΔΕΚ).

					ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ	
Μαρία	Θανάσης	Μαριλένα	Κυριακή	Δήμος	Διογένης	X
Θεόδωρος	Ευρυδίκη	Θωμάς	Αριστοτέλης	Πέτρος	Άγγελος	X
Γιάννα	Σοφοκλής	Αντρέας	X	Νεόφυτος	Ιορδάνης	X
Μάριος	Χρυσόστομος	Γιάννης	Μιχάλης	Ιάκωβος	Θεοδόσης	
					Ροδούλλα	

Η περίπτωση αυτή είναι όπως η πιο πάνω γιατί δεν υπάρχει υπάρχει υπόλοιπο ψήφου.

Ο πιο κάτω πίνακας δίνεται ως επεξήγηση ειδικών περιπτώσεων.

					ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ	
Μαρία	Θανάσης	Μαριλένα	Κυριακή	Δήμος	Διογένης	X
Θεόδωρος	Ευρυδίκη	Θωμάς	Αριστοτέλης	Πέτρος	Άγγελος	X
Γιάννα	Σοφοκλής	Αντρέας	X	Νεόφυτος	Ιορδάνης	Τούλα
Μάριος	Χρυσόστομος	Γιάννης	Μιχάλης	Ιάκωβος	Θεοδόσης	
					Ροδούλλα	

Στην περίπτωση αυτή, ο ψηφοφόρος έχει χρησιμοποιήσει μόνο 3 από τους 4 σταυρούς που δικαιούται για να προκρίνει 2 ανεξάρτητους υποψήφιους Διογένη και Άγγελο και ένα κομματικό, τον Αντρέα. Έχει όμως τοποθετήσει «X» και κάτω από το κόμμα. Η ΕΔΕΚ επωφελείται από το υπόλοιπο της ψήφου. Οι Διογένης και Άγγελος θα επωφεληθούν από 2/4 ψήφο ο κάθενας, και ο Αντρέας επίσης από 2/4.

Σενάριο 9: Δεν υποστηρίζω συγκεκριμένο κόμμα αλλά με ενδιαφέρει να μειώσω τη δύναμη κάποιου συγκεκριμένου κόμματος

Η επιλογή αυτή είναι εφικτή σε περιορισμένο βαθμό. Μπορεί να εφαρμοστεί μερικώς εφόσον ο ψηφοφόρος διασπείρει την ψήφο του στο μέγιστο δυνατό βαθμό μεταξύ άλλων κομμάτων. Η ψήφος του θα συμβάλει σε διαφοροποίηση της σχετικής δύναμης των κομμάτων στα οποία θα δώσει προτίμηση, έναντι αυτών στα οποία δεν θα δώσει προτίμηση.

					ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ				
Μαρία	X	Θανάσης	Μαριλένα	X	Κυριακή	X	Δήμος	Διογένης	X
Θεόδωρος		Ευρυδίκη	Θωμάς		Αριστοτέλης		Πέτρος	Άγγελος	
Γιάνα		Σοφοκλής	Αντρέας		Νεόφυτος		Ιορδάνης	Τούλα	
Μάριος		Χρυσόστομος	Γιάννης		Μιχάλης		Ιάκωβος	Θεοδόσης	
								Ροδούλλα	

Επειδή στη Διαβάθμιση Δύο δεν επιτρέπεται η επιλογή πολλαπλών κομμάτων, ο ψηφοφόρος θα πρέπει να διαλέξει ένα υποψήφιο από κάθε κόμμα εκτός από το κόμμα που θέλει να 'τιμωρήσει'. Το ΑΚΕΛ, ΕΔΕΚ, και ΔΗΚΟ λαμβάνουν εξίσου από 1/4 ψήφο (οπως και ο ανεξάρτητος Διογένης) ενώ το ΔΗΣΥ και ΕΛΑΜ στερεούνται. Συνεπώς, τα τρία κόμματα αποκτούν ένα προβάδισμα ως προς το ΔΗΣΥ (και ΕΛΑΜ).

Για τους συγγραφείς

Γιάννης Λαούρης

Είναι πρόεδρος του FutureWorldsCenter.org, μέλος των Διοικητικών Συμβουλίων του Institute for 21st Century Agoras (globalagoras.org), της Πρωτοβουλίας Πολιτών Ελευθερία – Πολίτες για Πρόοδο και Περηφάνια (eleftheriacy.org), του Κινήματος Ανεξαρτήτων Πολιτών Ζυγός και της Συντονιστικής Επιτροπής της Πλατφόρμας Πολιτών “Διαφάνεια Τώρα” (diafaniatora.com). Έχει εκδόσει σχετικά βιβλία όπως τις “Δέκα Εντολές Πολιτών προς Πολιτεία” (citizenscommandments.com) και το Masks of Demons (masksofdemons.com). Γεννήθηκε στην Πάφο, γιός του εκπαιδευτικού Χριστόδουλου Λαούρη. Είναι παντρεμένος με την Παιδοψυχίατρο Ιουλιέττα Καλλή-Λαούρη και έχουν μια κόρη τη Ρωμίνα. Σπούδασε ιατρική στην πρώην Ανατολική Γερμανία και εκπαιδεύτηκε ως ερευνητής νευροφυσιολόγος και ως μηχανικός συστημάτων στη Δυτική Γερμανία και στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Στις αρχές του 90, μαζί με συνεργάτες, ίδρυσε την αλυσίδα σχολών CYBER KIDS, η οποία είχε ως στόχο την καλλιέργεια της δημιουργικής σκέψης και της ικανότητας επίλυσης προβλημάτων μέσα από την ένταξη της πληροφορικής στην εκπαίδευση. Ως κοινωνικός επιχειρηματίας (social entrepreneur) έχει ασχοληθεί έντονα με θέματα κοινωνίας και ειρήνης και ειδικότερα με το δημοκρατικό δομημένο διάλογο ως μέθοδο επίλυσης πολύπλοκων προβλημάτων και επίτευξης κοινωνικών μεταρρυθμίσεων).

Ανδρέας Σώσειλος

Ο Ανδρέας Σώσειλος έχει M.B.A. στην Επιχειρησιακή Έρευνα από το Πανεπιστήμιο Saint John’s της Νέας Υόρκης και ένα συμπληρωματικό πρόγραμμα σε θέματα Προϋπολογισμού στον Δημόσιο Τομέα από το Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ. Έχει εργαστεί για δέκα χρόνια στο Γραφείο Προγραμματισμού στην προετοιμασία του Προϋπολογισμού Εθνικής Ανάπτυξης και κατόπιν υπηρέτησε ως ο Διαχειριστής του Αερολιμένα της Λάρνακας (δύο χρόνια) και Πάφου (τρία έτη). Έχει διατελέσει εκπρόσωπος της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Επιτροπή Ασφάλειας Αερομεταφορών της ΕΕ από το 2004 μέχρι το 2006 και ως Δήμαρχος Λευκάρων κατά την περίοδο Ιαν 2007-Δεκ 2011. Τώρα προσφέρει αφιλοκερδώς τις υπηρεσίες του σε διάφορες εργασίες στο Future Worlds Center (ΜΚΟ). Έχει εργαστεί σε διάφορα επίπεδα σε έξι εκλογικές διαδικασίες. Είναι ιδρυτικό μέλος και Γραμματέας της Πρωτοβουλίας Πολιτών Ελευθερία – Πολίτες για Πρόοδο και Περηφάνια (eleftheriacy.org) και Γραμματέας της Πλατφόρμας Πολιτών “Διαφάνεια Τώρα” (diafaniatora.com).

Οι πολίτες απαιτούν από τους σύγχρονους νομοθέτες να εκσυγχρονιστούν, να αναβαθμίσουν τον τρόπο με τον οποίο εκτελούν την εργασία τους και να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των σημερινών διεθνών εξελίξεων. Η υπερβολική κοιματοκρατία (που πηγάζει από το εκλογικό σύστημα), η οποία επικρατεί στην Κύπρο, έχει οδηγήσει σε διαφθορά και ασυδοσία. Πολλοί πολιτικοί εξυπηρετούν σε μεγαλύτερο βαθμό προσωπικά τους συμφεροντα αντί να υπερασπίζονται τα δικαιώματα και τα οράματα των πολιτών που τους εμπιστεύθηκαν την ψήφο τους.

Η "Πρόταση για νέο εκλογικό σύστημα: Επιτρέπει κάθετες η/και οριζόντιες επιλογές" είναι προϊόν μελέτης και προβληματισμού για τη διατύπωση ενός νέου σύγχρονου εκλογικού συστήματος στην Κύπρο το οποίο να ανταποκρίνεται στις σκέψεις, επιθυμίες και απαιτήσεις της πλειοψηφίας των πολιτών οι οποίοι οραματίζονται τη σταδιακή μετεξέλιξη του κατ' εξοχήν αντιπροσωπευτικού μοντέλου δημοκρατίας προς ένα μοντέλο που θα διέπεται από περισσότερη αμεσότητα και αυθεντική συμμετοχικότητα σε όλα τα θέματα διακυβέρνησης και διαχείρισης. Η πρόταση κατατίθεται σε μια περίοδο κατά την οποία η Πλατφόρμα Ομάδων Πολιτών "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΤΩΡΑ" έχει αναδείξει την εισαγωγή μιας μορφής οριζόντιας ψήφου σε κοινωνική προτεραιότητα.

Πρόταση για νέο εκλογικό σύστημα
Επιτρέπει κάθετες η/και οριζόντιες επιλογές
μέσα από την αρχή της κλασματικής ψήφου

Copyright © 2014 Γιάννης Λαούρης και Ανδρέας Σώσειλος

Κύπρος 2014

All rights reserved

ISBN: 978-9963-677-89-4
